

PREPOZNAJETE LI SE?

Marija Gattin

Muzej suvremene umjetnosti

Zagreb

Kada mi je Edin Zvizdić, gost urednik ovog broja časopisa *Informatica Museologica*, ponudio da, kao voditeljica Odjela dokumentacije Muzeja suvremene umjetnosti i urednica prikaza Muzeja na web-stranicama unutar MDC-ova projekta *Muzeji Hrvatske na Internetu (MHI)*, napišem tekst o pripremama i suradnji za taj projekt, odgovorila sam mu da to nije baš zanimljiva tema za tekst i da me veseli gotovo kao pisati izvješće o radu za Grad ili Ministarstvo. Naime, moje argumente kako se o tome nema što pisati jer sve spada u rutinski dio stručnog posla u nekom muzeju, pobio je izjavom da, ako baš i nije previše zanimljivo, može biti korisno. Uvjerio me je da ne poznajem dovoljno stanje u našim muzejima i nabrojio probleme koje su on i Markita Franulčić, autori i voditelji projekta *Muzeji Hrvatske na Internetu*, imali tijekom rada s nekim muzejima (ovdje neću nabrajati ni one s kojima je bilo problema, ni one s kojima nije), te da iz raznoraznih razloga još mnogo muzeja nema svoje Internet stranice. Naime, da postupak za pripreme za izradu stranica, njihova shema i struktura izrađena je i definirana u MDC-u, može nekome biti koristan naputak za pristupanje istom poslu. Rekla sam da je shemu i strukturu podataka koji trebaju biti zastupljeni na web-stranicama izradio MDC. Projekt koji je započeo prije tri godine nastao je kada se shvatilo da na već tada, a pogotovo danas, najkorištenijem izvoru informacija, svetom Internetu, nema o našim muzejima ništa, osim ponekih iznimaka s najčešće reklamnom stranicom za neku tekuću, ili već prošlu izložbu, a i da se ti podaci na "svjetskom Jakuševcu" (kako ga jedan moj prijatelj voli zvati) teško nađu, ukoliko se, naravno, ne pozove točna adresa. Obrazac koji je ponudio MDC vođen je idejom, a i troškovnikom, da se u jednoj relativno jednostavnoj formi predstave muzeji Hrvatske unutar adrese MDC-a kao nacionalnog muzejskog referencijalnog središta. Do sada je na taj način obrađeno 20 muzeja, a nedavno je izdan i CD.

Web-adresa svakog muzeja nudi dvojezični izbor stranica (hrvatski i engleski) i jednostavan pristup informacijama unutar osnovne podjele na podatke o muzeju, zbirkama, djelima i odjelima. Neću ulaziti u pojedinačne opise svakog od obrađenih muzeja, već ću se zadržati na izgledu i strukturi Muzeja suvremene umjetnosti. Kako je MSU nema stalni postav, pardon, koji ne može imati stalni postav (iako ga za neka bolja buduća

vremena obećavaju), odmah smo se priklonili ponudi MDC-a da, u suradnji s njihovim stalnim suradnikom, studijom *Novena*, izradimo prikaz Muzeja na webu. Naravno, i prije toga smo razmišljali o vlastitim Internet stranicama, bili smo već i skupili nekoliko ponuda za njihovu izradu, ali se ponuda MDC-a pokazala optimalnom iz nekoliko razloga. Prvo iz financijskih razloga, naprosto ti je netko došao i nešto ponudio za vlastit novac. Drugo, da i nije bilo tog razloga, ako netko ima želju i volju da napravi prikaz hrvatskih muzeja i ako je to ustanova koja daje relevantne informacije o njima, onda bi bilo apsolutno neprihvatljivo da se MSU ne nađe na tom popisu. Treće, u projekt se moglo ući odmah, raspisani natječaj za izgradnju nove zgrade za MSU bio je pri kraju, a katalog MSU-ove velike izložbe povodom tridesetogodišnjice osnivanja Galerije suvremene umjetnosti "U susret Muzeju suvremene umjetnosti" iz 1986. u tadašnjemu Muzejskom prostoru bio je rasprodan. U tom su katalogu bile popisane umjetnine iz fundusa muzeja i opisana djelatnost ove tvrdokorijenske ustanove, prošla i tadašnja. Postojalo je tekstova i tekstova za razne podloge i inicijative za izgradnju MSU-a (oni ozbiljni, takorekoć samo što nisu realizirani, od 1974.), te mnogo kataloga, tekstova iz novina i časopisa u kojima se beskonačno puta ponavljala važnost i uloga Muzeja, davalo kraće ili duži prikaze o njegovu nastanku i povijesti, a zainteresiranoj publici moglo se udijeliti brdo fotokopija, nerasprodanih kataloga i puno riječi. Naravno, svatko se može upitati zašto Muzej nije napravio nekakav deplijan ili slično, ali u deplijan malo toga stane (funkcionira kad se nešto može vidjeti u živo), a podeblja knjiga je skupa i korice joj ograničuju vrijeme trajanja, ili preciznije aktualnosti. A tek poštarina!

Ukratko, web nam je bio neophodan. Nisam ja neka velika pobornica weba. Osobno uvijek radije čitam tiskovinu nego umaram oči na monitoru kompjutera, ali sam, pretpostavljam kao i mnogi, komotna unutar blagodatni civilizacije pa, ako mi je nešto baš osobito zanimljivo, isprintam i ugodno se zavalim. Sve u svemu na nama je bilo da pripremimo materijal za izradu stranica. Malo pomalo nakupilo se tu 50 kartica teksta i brojem 134 reprodukcije (od toga umjetnina 119). Što se tiče tekstova, tu nije bilo problema. Zasučeh rukave pa pišem (pa zato se i dobiva plaća). Svaki voditelj /ica zbirke napisao/la je karticu do dvije o svojoj zbirci, a ja sam se bavila onim zanimljivijim poslom o općim podacima, povijesti muzeja, izložbenom djelatnošću, izdavaštvu, knjižnici, dokumentaciji i hipervezama u tekstu. E tu sam jako ponosna, jer nitko mi nije rekao da to moram, napravila sam većinu od nekih petnaestak kratkih leksikonskih tekstova o nekim pojavama u suvremenoj i modernoj umjetnosti naših krajeva, a inspirirali su me zbunjeni studenti koji mi svako malo dolaze po podatke o njima, pa im

ja opet uvaljujem neke preopširne tekstove iz kataloga, upućujem ih na raznoraznu literaturu, pa toga negdje ni nema, a trebalo bi biti, sve u svemu ako nekoga zanima što se to krije u zbirkama pod imenima Zemlja, Münchenski krug, donacija Ulrich, Zenit, Exat, Nove tendencije, Gorgona, Motovunski susreti, Nova umjetnička praksa, Poletovska fotografija, Outsideri i sl. samo se dvaput klikne (podcrtano je) i eto. Tu se nalazi i jako opširan tekst o povijesti nastojanja izgradnje Muzeja suvremene umjetnosti (njega je pak napisao nešto malo stariji kolega Marijan Susovski, on ga je i tako najviše puta napisao, a velikim dijelom mu ta povijest dođe i kao radna autobiografija, a što će, valjda će doživjeti da i vidi taj muzej).

Što se pak tiče reprodukcija tu je malo veći problem. Naime, za Interneta, a i inače, preporučuje se reprodukcija u boji. A to košta. Naša se fototeka u većem dijelu sastoji od c/b fotografija, odnosno c/b negativa. Stari dijakolori imaju onu lijepu ljubičastu patinu, a današnji se kažu dulje čuvaju. No, sve u svemu, u Muzeju se sukcesivno snima fundus (kad nadležni dodijele novac i kad se ima gdje, što znači u pauzi između izložaba, ponedjeljkom kad je zatvoreno za posjetioce, ili u izložbenim sobama nakon 19 sati kad fotograf ostaje sam sa Sokolom, nije ni lako naći takva fotografa s ekskluzivnim radnim vremenom) pa se ipak namakla dovoljna količina kvalitetnih fotografija za web. Poznato mi je da je za izradu web-stranica u dosta muzeja problem bio upravo nedostatna količina materijala za reproduciranje, ali sada kad Pravilnik o muzejskoj dokumentaciji službeno stupi na snagu, valjda će stići i neka namjenska sredstva.

Što se pak tiče samog izgleda stranica, mislim da su na nivou uobičajenih stranica drugih, kako se to voli reći, svjetskih muzeja. Čula sam neke prigovore (bilo je i pohvala) koji su najčešće bili upućeni nedovoljnoj intrigantnosti samih prikaza, kako MSU-a, tako i ostalih muzeja. Slažem se da su stranice dosta plošne i da ne koriste sve mogućnosti koje medij Interneta dopušta. Ali, to je također stvar pristupa, odnosno odgovor na ono što se željelo postići. Inzistiranje na trodimenzionalnim prikazima, videu, zvuku i sličnom previše bi opteretili fajlove za još uvijek premalu propusnost mreže, te se takve intervencije u principu preporučuju manjim prikazima, ili naravno, izradi CD-a. Takve stranice sigurno ne pobuđuju veliko zanimanje surfera mladeg (nije uvjet) naraštaja. Međutim, kako je namjera bila pružiti osnovne informacije, kako široj publici, tako i struci, o samom muzeju i njegovim zbirkama putem najdostupnijeg medija, a ne pokazati na malom primjeru što sve taj medij može, pristupilo se izradi jednog, nazovimo ga, opširnijeg deplijana (ali ipak sa 50 kartica teksta i 134 reprodukcije). Neki veći muzeji imaju čak i više, kao na primjer Muzej za umjetnost i obrt i Etnografski muzej. Nadasve je vrlo važno i to da se

svaki od muzeja može nadograditi i povezati s koliko god se hoće linkova. Ali, pazi sad, ne za istu cijenu. Mislim da projekt koji je nastao financiran od Ministarstva, što je za svaku pohvalu, u realnosti znači veliki entuzijastički trud i to svih sudionika: od Novena studija, koji je izradio i dizajnirao stranice, MDC-ova dvojca (Markita Franulić i Edin Zvizdić) te ponaosob muzealaca koji su pripremali materijal. Ali na to smo navikli. Svi za plaću nosimo fascikle doma i radimo na nadograđenim 286-icama i eventualno na 486. Ali bit će bolje, kažu.

E da, i još nešto, da bi drugi mogli doći do vašeg weba, potrebno se prijaviti barem nekim pretraživačima. Bez problema se to može učiniti na Yahoo i Alta Visti, a da ne biste završili na "svjetskom Jakuševcu" preporuča se prijava ICOM-u, a cijeli projekt MHI bit će uskoro (čim MDC riješi neki tehnički stvarčice) na našem Carnetu.

Summary:

Do you recognise yourself?

The project "Croatian Museums on the Internet" that the Museum Documentation Centre began when we realised that there was no information concerning our museums – except for occasional exhibition advertisements – on the most used source of information, the Internet.

The MDC offered a format that would, in a simple form, present Croatian museums within the MCD site, since MDC is the national museum reference centre. Twenty museums have been covered in this way to this date, and recently a CD was produced with the assistance of a permanent associate of the Novena studio. The web page for each museum offers a bilingual choice (Croatian, English). In this text I shall deal only with the web site of the Museum of Contemporary Art, which presently without a permanent exhibition (it is waiting for a new museum building). Even earlier we have discussed the possibility of having an individual web site, but this was an opportunity for us to be seen in the company of our museums on the Internet and on the CD.

The main problem we were faced with was the lack of material for reproduction, namely a sufficient number of quality photographs. The Museum of Contemporary Art is represented with 50 pages of text and 134 reproductions. As far as the quality of the pages is concerned, they are on the level of the web sites of other museums in the world, but they do not make full use of the possibilities offered by the Internet as a medium. However, the aim was to inform and to educate, and not to show everything that the Internet as a medium is capable of.